

Michaela Zábranská
Intimita v současné společnosti v románu J.-Ph. Toussainta *La Salle de bain*
FFUK, Praha, 2009
Oponentský posudek diplomové práce

Michaela Zábranská se ve své diplomové práci, sepsané pod vedením doc. Jamky, zabývá otázkou intimity v současné francouzské literatuře, konkrétně v Toussaintově románu *Koupelna* (autorka uvádí důsledně název díla ve francouzské původní verzi *La Salle de bain*).

Nejprve se zaměřuje na definici pojmu samého. Vychází přitom jednak z etymologie tohoto pojmu a také ze sekundární literatury (Baudrillard, Madelénat). Intimitu prezentuje jako cosi, co je „striktně osobní“, důvěrné, opak veřejného. Její výklad je spíše sociologický, připomíná kulturní podmíněnost „intimního prostoru člověka“ (s.10). Konstatuje, že za posledních čtyřicet let v souvislosti s rostoucím blahobytem a rozšířením konzumního způsobu života a se zahlcením masovými médii se probouzí jakási „davová indiference“ (s.11).

Autorka dále uvádí, že Toussaintovo dílo je románem současnosti (připomeňme datum vydání: 1985), zdůrazňuje jeho úspěch, který vysvětluje poněkud neurčitě tím, že se mu „zřejmě podařilo vystihnout ducha doby“ (s.13). Odvozuje, že spolu s dalšími díly autorů z nakladatelství Minuit je součástí tendencí, jež reagují na nový román, a tyto tendence charakterizuje jako „návrat k vyprávění příběhu“ (s.16), avšak v nové formě, kterou pojmenovává jako „netečnou, ludickou a minimalistickou“.

V další části své práce se Zábranská zaměřuje na textovou analýzu samotného románu. V této analýze lze podle mého názoru spatřovat hlavní přínos. Rozebírá různé typy minimalizace na úrovni kompoziční, stylistické atd. Pracuje důsledně a zdařile s citacemi, zabývá se charakteristikou postav, rozvádí jednotlivé motivy (hra, paradox pohybu a nehybnosti, motiv věčného návratu apod.).

Jde o práci zdařilou, fundovanou, zejména v části zabývající se konkrétními rozbory. Práce má ovšem i některé nedostatky rázu koncepčního a formálního.

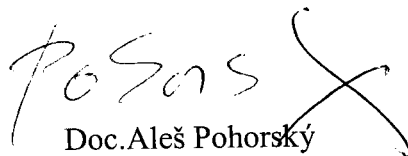
Pokud jde o problém intimity, nejeví se mi sociologický výklad jako dostatečný. Bylo by podle mého názoru třeba odlišit Toussaintův případ od jiných tendencí moderní francouzské prózy. Jinými slovy není zcela jednoznačné, zda je analyzovaný román skutečně příznačný pro literární vývoj poslední doby. Odkaz na nový román mi připadá jako redukující. Za druhé některé pojmy, s nimiž autorka operuje (soukromý, intimní, subjektivní) by bylo možná dobré lépe definovat. Slovo „intimní“ znamená ve většině svých významů v podstatě „důvěrný“ (např. ve výrazu *journal intime* – důvěrný deník) a v tom smyslu nejde nesporně o jev poslední doby. Nejde o výtky, spíše o podnět k diskusi.

Připomínky formálního rázu nejsou podstatné, jakkoli jsou nedostatky práce v tomto ohledu poměrně četné. Občas chybí slovo (s.6, 23), není přeložena celá citace (15/31), někdy jde prostě o neobratnost (kaskáda instrumentálů na s.24), poměrně časté jsou chyby v prepisu francouzského textu (s.26), jindy jde patrně prostě o nedůslednost či nedostatečnou redakční práci (nonchalantní na s.19), syntaxe m. syntax (s.30), problémy s velkými písmeny (Rakouská ambasáda n s.35, ale na jiném místě správně), au courrant m. courant (s.62). Také přechylování do ženského rodu je provedeno nedůsledně (Edmondssonová, ale Horvath

apod.). Sloveso „manifestovat“ je v textu používáno ve francouzském významu (jevit se, projevovat apod.). Opakuji, že tyto nedostatky nepovažuji za zásadní.

Závěrem: jde o práci dobře a přehledně členěnou, vykazující nesporné kvality zejména v oblasti literární analýzy. Doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 11.9.2009

Doc. Aleš Pohorský